

Załącznik 1 Ogólny plan działań łagodzących

W niniejszym Załączniku do Ogólnego Planu Zarządzania Środowiskiem dla Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły - Kontrakt 4A.3.1 Modernizacja sieci radarów meteorologicznych POLRAD, przedstawiono ogólne działania łagodzące ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko, stanowiące wytyczne dla Wykonawcy w ramach Kontraktu 4A.3.1. Koszty oraz harmonogram realizacji tych działań zostały uwzględnione w całkowitej Cenie Oferty. Wykonawca pokrywa wszystkie koszty związane z wdrażaniem PZŚ, a Zaakceptowana Kwota Kontraktowa ujmuje te koszty.

Plan działań łagodzących tam, gdzie to okaże się konieczne będzie wykonywany przy uwzględnieniu Polityki Banku Światowego wyrażonej w Podręczniku Operacyjnym Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły, polityką operacyjną Banku Światowego OP.4.12.

Objaśnienia dotyczące tabeli w Załączniku nr 1 do PZŚ:

- ile w danym przypadku nie podano inaczej, określenie Obszar realizacji Zadania oznacza obszar wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad, wraz z terenami niezbędnych zajęć czasowych;
- ile w danym przypadku nie podano inaczej, określenie Okres realizacji Zadania oznacza okres wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad;
- ile w danym przypadku nie podano inaczej, wymagania dla Wykonawcy opisane w PZŚ odnoszą się do całego Obszaru realizacji Zadania;
- działania opisane w tym załączniku dotyczą wszystkich Obiektów ujętych w ramach Kontraktu 4A.3.1;
- w związku z dużą ilością obiektów obejmujących projekt oraz ich rozpiętością geograficzną działania dotyczące wymagań szczegółowych dla poszczególnych Obiektów zostaną opisane w listach sprawdzających lub załącznikach do szczegółowych PZŚ dla poszczególnych Obiektów.

Teren budowy / plac budowy oznacza miejsca, gdzie mają być realizowane Roboty Stałe, w tym miejsca składowania i miejsca robocze, do których mają być dostarczone Urządzenia i Materiały, jak również inne miejsca, wskazane w Kontrakcie jako stanowiące część Placu Budowy. Określenia „plac budowy” i „teren budowy” są określeniami stosowanymi zamiennie i rozumianymi w Warunkach Kontraktu jako „Plac Budowy”.

Termin Obiekt odnosi się do poszczególnych miast i prac w ich obrębie tj. w przypadku Kontraktu 4A.3.1: Legionowo, Rzeszów, Świdwin, Pastewnik, Poznań, Ramża, Brzuchania, Użranki, Góra Świętej Anny, Nowy Gdańsk (gm. Szemud), Gdańsk Rębiechowo. W przypadku Legionowa oznacza zarówno wieżę radarową jak i budowany magazyn oraz remontowane budynki – badawczy i energetyczny.

ZAŁĄCZNIK 1 – OGÓLNY PLAN DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH -----

OGÓLNY PLAN ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM – WYTYCZNE DLA WYKONAWCY DLA KONTRAKTU 4A.3.1, MODERNIZACJA SIECI RADARÓW METEOROLOGICZNYCH POLRAD

Termin Wykonawca odnosi się do przede wszystkim do Kierownika Budowy i Koordynatora ds. PZŚ (osoba odpowiedzialna za Nadzór Przyrodniczy).

Warunki opisane w załączniku 1 PZŚ pogrupowane są w następujące kategorie tematyczne:

Kat.	Nazwa kategorii	Pozycje w tabeli
A.	Wymagania dotyczące harmonogramu realizacji robót i wdrażania PZŚ	1 - 2
B.	Wymagania dotyczące dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu	3 - 9
C.	Wymagania dotyczące lokalizacji zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych	10 - 12
D.	Wymagania dotyczące usuwania drzew i krzewów	13
E.	Wymagania dotyczące zabezpieczenia drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia	14 - 20
F.	Wymagania dotyczące zabezpieczenia chronionych zasobów przyrody	21 - 23
G.	Wymagania dotyczące zagospodarowania gruntów (w tym warstwy humusu)	24 - 27
H.	Wymagania dotyczące rekultywacji terenu po zakończeniu robót	28 – 29
I.	Wymagania dotyczące zapobieganiu emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego	30 – 42
J.	Wymagania dotyczące zapobieganiu emisji zanieczyszczeń do powietrza	43 - 45
K.	Wymagania dotyczące zapobieganiu emisji hałasu	46 - 47
L.	Wymagania dotyczące postępowania z opadami	48 – 52
M.	Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	53 – 56
N.	Wymagania dotyczące nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska	57 – 58
O.	Wymagania dotyczące ochrony zabytków kultury	59 - 60
P.	Wymagania dotyczące wdrażania i raportowania PZŚ	61 – 66
R.	Pozostałe wymagania z zakresu ES	67 - 75
S.	Wymagania dotyczące okresu eksploatacji	76 - 85

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot odpowiedzialny
A – WYMAGANIA DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU REALIZACJI ROBÓT I WDRAŻANIA PZŚ				
1	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontaktu	<p>Warunki PZŚ dotyczące terminów prowadzenia robót oraz wykonywania wybranych działań związanych z realizacją PZŚ</p> <p>Przy ustalaniu harmonogramów robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące terminów i czasu prowadzenia różnego typu prac, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli.</p>	Wykonawca
2	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontaktu wraz z drogami dojazdowymi	<p>Warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępnym etapie robót na danym obiekcie</p> <p>Przy ustalaniu harmonogramów robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępie danego etapu robót, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) warunki dotyczące wykonania i wyposażenia zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych; b) warunki dotyczące dróg dojazdowych do terenu budowy; c) warunki dotyczące zdjęcia i zabezpieczenia warstwy humusu/gruntu mineralnego; d) warunki dotyczące usuwania drzew i krzewów; e) warunek zabezpieczenia drzew i krzewów nieplanowanych do usunięcia; f) warunek zabezpieczenia terenu budowy przed wkraczaniem drobnych zwierząt; g) warunki dotyczące odwadniania robót budowlanych; h) warunki dotyczące opracowania wybranych dokumentów; i) warunki dotyczące dokumentacji stanu technicznego budynków i obiektów infrastruktury; j) warunki dotyczące uzyskania akceptacji JRP dla osoby koordynatora ds. realizacji PZŚ oraz nadzoru przyrodniczego; k) warunki dotyczące szkoleń i działań edukacyjnych. 	Wykonawca

B - WYMAGANIA DOTYCZĄCE DRÓG DOJAZDOWYCH DO OBSZARU REALIZACJI KONTRAKTU				
3	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona dóbr materialnych, ochrona przyrody ożywionej	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Lokalizacja tras dojazdu do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>Jako trasy dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu należy wykorzystywać w maksymalnym możliwym zakresie istniejącą sieć drogową. W przypadku konieczności wykorzystywania jako dróg dojazdowych istniejących dróg niepublicznych (tzw. wewnętrznych) Wykonawca zobowiązany jest do wcześniejszego uzgodnienia warunków wykorzystywania tych dróg z ich właścicielami lub zarządcami, a następnie przestrzegania tych warunków w okresie realizacji Kontraktu.</p>	Wykonawca
4	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona dóbr materialnych, ochrona przyrody ożywionej	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Wytyczanie nowych dróg dojazdowych</p> <p>W razie konieczności wytyczenia nowych dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu (poza istniejącą siecią dróg publicznych i niepublicznych) obowiązują m.in. następujące warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> nowe drogi dojazdowe należy wyznaczać w postaci możliwie najkrótszych odcinków, poza terenami o wysokich walorach przyrodniczych oraz w sposób minimalizujący konieczność usuwania drzew i krzewów. planowane lokalizacje nowych dróg dojazdowych należy przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji JRP. planowane lokalizacje i warunki wykorzystywania nowych dróg dojazdowych należy uzgodnić z właścicielami lub zarządcami terenów leżących w pasie i w bezpośrednim sąsiedztwie pasa planowanej drogi, a następnie przestrzegać tych warunków w okresie realizacji Kontraktu. uzyskanie ww. uzgodnień nie zwalnia Wykonawcy z konieczności przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych w zakresie dotyczącym planowania i wykonywania transportu poza istniejącą siecią dróg. 	Wykonawca
5	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo ludzi, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego na drogach dojazdowych</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca będzie na bieżąco i z odpowiednim wyprzedzeniem podejmował wszelkie niezbędne środki organizacyjne i techniczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego na drogach dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu (w szczególności w okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy), w tym m.in.:</p>	Wykonawca

		z ich otoczeniem	a) w razie konieczności Wykonawca zapewni właściwe oznakowanie wszystkich aktualnie wykorzystywanych dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu, zgodnie z obowiązującym prawem oraz w uzgodnieniu z odpowiednimi Zarządcami dróg i Policją. Oznakowania te będą regularnie kontrolowane, a w przypadku ich zniszczenia lub kradzieży Wykonawca niezwłocznie podejmie działania w celu ich odtworzenia lub uzupełnienia.	
6	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Dokumentacja stanu początkowego terenu budowy, dróg dojazdowych i ich otoczenia</p> <p>Wykonawca zobowiązany jest do udokumentowania stanu początkowego terenów mogących podlegać niekorzystnym oddziaływaniom w związku z realizacją robót budowlanych, w tym m.in.:</p> <p>a) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania dokumentacji fotograficznej całego obszaru realizacji Kontraktu i dróg dojazdowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanu technicznego dróg oraz budynków zlokalizowanych w pobliżu tras transportu materiałów i sprzętu budowlanego. Wykonana dokumentacja powinna zostać opisana ze wskazaniem miejsca i daty wykonania;</p> <p>b) przed rozpoczęciem wykorzystywania poszczególnych odcinków dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Wykonawca przeprowadzi w obecności zarządców dróg wizje lokalne, w wyniku których sporządzone zostaną protokoły stanu poszczególnych dróg dojazdowych. Na tej podstawie Wykonawca będzie zobowiązany do odtworzenia stanu technicznego dróg po zakończeniu prac (patrz też poz. 12).</p>	Wykonawca
7	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo ludzi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Utrzymanie czystości na drogach dojazdowych</p> <p>W celu utrzymania czystości i zapobiegania wypadkom na drogach dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Wykonawca zobowiązany będzie do podjęcia m.in. następujących działań:</p> <p>a) zastosowania wszelkich dostępnych środków technicznych oraz zorganizowania robót tak, aby maksymalnie ograniczyć zanieczyszczanie dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu;</p> <p>b) niezwłocznego i systematycznego usuwania wszelkich zanieczyszczeń powstałych na drogach dojazdowych w wyniku ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń związanego z realizacją Kontraktu (w szczególności w okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy).</p>	Wykonawca
8	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo	Drogi dojazdowe do	Przestrzeganie ograniczeń tonażu na drogach	Wykonawca

	ludzi, ochrona dóbr materialnych	obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	Roboty powinny zostać zaplanowane i zrealizowane w sposób, który zapewni nie pogarszanie stanu technicznego dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu, w szczególności w związku z transportem materiałów budowlanych i sprzętu budowlanego. Wykonawca będzie się stosować do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów i sprzętu na i z obszaru realizacji Kontraktu.	
9	Ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Naprawa uszkodzeń budynków i elementów infrastruktury</p> <p>Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie uszkodzenia budowli i budynków, dróg, rowów odwadniających, przepustów, wodociągów i gazociągów, słupów i linii energetycznych, kabli, punktów osnowy geodezyjnej i instalacji jakiegokolwiek rodzaju, oraz obiektów innego rodzaju jak oznakowania pionowe i poziome, oznakowania nawigacyjne, tablice informacyjne, obiekty dóbr kultury itp., spowodowane przez niego lub jego Podwykonawców, usługodawców i dostawców w okresie realizacji Kontraktu.</p> <p>Wykonawca będzie także odpowiedzialny za przywrócenie drożności rowów i instalacji odwadniających w rejonie prowadzonych robót i użytkowanych dróg transportowych, w przypadku wystąpienia uszkodzeń spowodowanych realizacją robót i transportem związanym z obsługą robót.</p> <p>Wykonawca niezwłocznie naprawi wszelkie powstałe uszkodzenia na własny koszt.</p>	Wykonawca
C - WYMAGANIA DOTYCZĄCE LOKALIZACJI ZAPLECZY BUDOWY ORAZ DRÓG I PLACÓW TECHNOLOGICZNYCH				
10	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Obowiązek wykonania zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych</p> <p>Etap prowadzenia robót budowlanych powinien być poprzedzony pracami związanymi z przygotowaniem terenu pod inwestycję obejmującymi m.in. przygotowanie miejsc składowania materiałów budowlanych, instalacyjnych i urządzeń radarowych, zaplecza budowy, itp. oraz wyznaczenie, przygotowanie tras ruchu maszyn i pojazdów.</p> <p>Przy planowaniu ww. elementów terenu budowy należy zapewnić oszczędne gospodarowanie terenem i ograniczenie ich powierzchni do niezbędnego minimum. Należy ograniczyć do niezbędnie wymaganej powierzchni miejsc zajęć czasowych.</p>	Wykonawca

11	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona klimatu akustycznego, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji zapleczy budowy, placów, składowisk itp.</p> <p>Zaplecza budowy, bazy jednostek sprzętowych, place materiałowe i technologiczne, parkingi oraz miejsca składowania ziemi, materiałów budowlanych i odpadów, należy zlokalizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w miejscach zapewniających brak oddziaływania hałasu na tereny chronione akustycznie; b) możliwie jak najdalej od budynków mieszkalnych; c) poza zasięgiem siedlisk przyrodniczych i innych terenów cennych przyrodniczo; d) tak, aby zachować wszelką roślinność drzewiastą i krzewiastą rosnącą poza miejscami niezbędnymi do zajęcia w celu wykonania robót budowlanych; e) unikając miejsc płytkiego występowania wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, a także stanowiskach roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie prawnej; f) z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni oraz obowiązku rekultywacji po zakończeniu prac. 	Wykonawca
12	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona klimatu akustycznego, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji dróg technologicznych i placów technicznych</p> <p>Drogi technologiczne i place techniczne należy zlokalizować wyłącznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w miejscach pozwalających zachować zgodność z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony akustycznej terenów; b) możliwie jak najdalej od budynków mieszkalnych; c) w maksymalnej możliwej odległości od istniejących cieków, zbiorników wodnych i miejsc podmokłych; d) w miejscach pozwalających w maksymalnym stopniu zachować wszelkie istniejące drzewa i krzewy rosnące poza miejscami niezbędnymi do zajęcia terenu w związku z realizacją inwestycji; e) poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych; w przypadku braku możliwości spełnienia niniejszego warunku w danej lokalizacji, drogi technologiczne należy lokować w bezpośrednim sąsiedztwie wykonywanych robót, zajmując tylko minimalną niezbędną powierzchnię ww. terenów; f) w pierwszej kolejności na istniejących drogach. 	Wykonawca
D - WYMAGANIA DOTYCZĄCE USUWANIA DRZEW I KRZEWÓW				

13	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Dopuszczalny zakres i ogólne warunki usuwania drzew i krzewów</p> <p>Usuwanie drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum umożliwiającego realizację robót. Należy usunąć jedynie te drzewa i krzewy, które rosną na obszarach przeznaczonych do zabudowania i zagospodarowania lub, które uniemożliwiają prowadzenie robót, po uzyskaniu niezbędnych pozwoleń zgodnie z polskim prawem.</p> <p>Drzewa i krzewy planowane do usunięcia należy szczegółowo zlokalizować i wyraźnie oznaczyć w terenie. Zgodność lokalizacji oraz liczby drzew i krzewów oznaczonych w terenie jako przeznaczone do usunięcia z obowiązującą dokumentacją projektową należy potwierdzić pisemną opinią nadzoru przyrodniczego.</p>	Wykonawca
E - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA DRZEW I KRZEWÓW NIEPRZEZNACZONYCH DO USUNIĘCIA				
14	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona terenów pod koronami drzew i krzewów</p> <p>Materiałów budowlanych ani odpadów nie należy gromadzić w pobliżu pni drzew tj. w obszarze zasięgu obrysu koron drzew i jeśli to możliwe co najmniej 2 m na zewnątrz tego obrysu ani w pobliżu krzewów.</p> <p>Prace budowlane należy prowadzić w sposób nie szkodzący drzewom i krzewom nieprzewidzianym do usunięcia.</p>	Wykonawca
15	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ogrodzenie terenów pod koronami drzew i krzewów</p> <p>Drzewa i krzewy nieprzewidziane do usunięcia rosnące w granicach terenu budowy (wraz z terenami zajęć czasowych) należy zabezpieczyć w sposób widoczny dla wszystkich uczestników robót.</p> <p>Ogrodzenia te należy zainstalować przed rozpoczęciem prac na danym odcinku robót i utrzymywać w należyтым stanie aż do zakończenia prac, które mogłyby wywierać niekorzystny wpływ na przedmiotowe drzewa i krzewy.</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy na bieżąco kontrolować stan zabezpieczeń pni drzew oraz krzewów narażonych na uszkodzenia i utrzymywać te zabezpieczenia we właściwym stanie, gwarantującym skuteczną ochronę pni przed uszkodzeniami mechanicznymi. Po zakończeniu robót ww. ogrodzenia należy usunąć.</p>	Wykonawca

16	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie pni drzew nieprzewidzianych do usunięcia</p> <p>Przed rozpoczęciem prac budowlanych na danym odcinku robót pnie drzew nieprzeznaczonych do usunięcia należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi poprzez zastosowanie osłon w postaci np. mat słomianych lub szalunków z desek. W przypadku, jeżeli zastosowanie ww. zabezpieczeń będzie technicznie niemożliwe należy wygrodzić grupy drzew/zakrzewień na czas realizacji prac.</p> <p>Do zabezpieczenia zieleni należy zastosować np.: słupki drewniane o wysokości ok. 1,5 m, siatkę polipropylenową o wysokości ok. 1,5 m w kolorze jaskrawym lub drut ocynkowany. W przypadku, jeżeli zastosowanie ww. rozwiązań nie będzie technicznie możliwe grodenia należy wykonać za pomocą kolorowej taśmy.</p> <p>W przypadku zastosowania okładziny z desek, elementy okładziny należy zainstalować tak, aby deski szczelnie przylegały do całej powierzchni pnia, a krawędzie desek nie powodowały uszkodzeń kory; dolne części desek powinny być zabezpieczone przed możliwością zmiany pozycji, na przykład przez obsypanie ziemią, dodatkowe zabezpieczenie drutem, itp.).</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy na bieżąco kontrolować stan zabezpieczeń pni drzew narażonych na uszkodzenia i utrzymywać te zabezpieczenia we właściwym stanie, gwarantującym skuteczną ochronę pni przed uszkodzeniami mechanicznymi. Po wykonaniu robót na danym odcinku zabezpieczenia należy usunąć.</p>	Wykonawca
17	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie lub profilaktyczne cięcia konarów i gałęzi drzew narażonych na uszkodzenia</p> <p>Konary i gałęzie drzew nieplanowanych do usunięcia narażone na uszkodzenia mechaniczne przez pracujące lub przemieszczające się pojazdy, maszyny i urządzenia, należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami, np. poprzez podparcie najniżej rosnących konarów i gałęzi lub poprzez ich podwiązanie do konarów i gałęzi rosnących wyżej (każdorazowo w sposób nie powodujący uszkodzeń kory). W przypadku braku możliwości wykonania ww. działań zabezpieczających, konary i gałęzie drzew nieplanowanych do usunięcia narażone na uszkodzenia mechaniczne należy profilaktycznie przyciąć.</p> <p>Cięcia profilaktyczne nie mogą zaburzyć naturalnego pokroju drzew (nie mogą one obejmować więcej niż 1/3 zielonej masy drzewa), z zachowaniem stabilności i statyki drzew (zakres cięć musi być równomierny z każdej strony korony). Miejsca wykonanych cięć należy odpowiednio zabezpieczyć preparatem grzybobójczym. Planowany zakres cięć pielęgnacyjnych oraz sposób pielęgnacji przyciętych konarów i gałęzi należy uzgodnić z nadzorem przyrodniczym.</p>	Wykonawca

18	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Prowadzenie robót w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów</p> <p>Prace w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy prowadzić wyłącznie ręcznie, z zachowaniem następujących warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> nie należy odcinać korzeni szkieletowych (o średnicy powyżej 4 cm); wykopy należy wykonywać w miarę możliwości nie bliżej niż 2 m od pnia; należy maksymalnie skrócić okres narażenia odkrytych korzeni na przesuszenie lub przemarznięcie; optymalnym okresem prowadzenia przedmiotowych prac są miesiące od października do kwietnia. <p>Wyżej wymienione działania należy wykonywać w uzgodnieniu z nadzorem przyrodniczym.</p>	Wykonawca
19	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie odśnieżonych korzeni drzew i krzewów</p> <p>Odśnieżone korzenie drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy przykrywać matami słomianymi lub jutowymi, zgodnie z zaleceniami nadzoru przyrodniczego.</p> <p>W okresie od początku kwietnia do końca października odśnieżone korzenie należy dodatkowo zabezpieczać przed wysychaniem (np. przez polewanie wodą ww. mat przykrywających korzenie).</p> <p>W okresach występowania temperatur ujemnych maty te powinny być suche, aby uniknąć przemarzania korzeni.</p>	Wykonawca
20	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabiegi pielęgnacyjne w przypadku uszkodzeń drzew i krzewów</p> <p>W przypadku uszkodzenia nadziemnych części drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy niezwłocznie przeprowadzić niezbędne działania pielęgnacyjne, adekwatne do miejsca i rodzaju uszkodzenia. W przypadku uszkodzenia korzeni zniszczone końcówki należy odciąć, a miejsca cięć i uszkodzeń zabezpieczyć preparatem grzybobójczym. Wyżej wymienione działania należy wykonywać w uzgodnieniu z nadzorem przyrodniczym.</p>	Wykonawca
F - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA CHRONIONYCH ZASOBÓW PRZYRODY				

21	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie wpływu realizacji Kontraktu na zasoby przyrodnicze</p> <p>W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania robót na zasoby przyrodnicze występujące na obszarze realizacji Kontraktu i w jego otoczeniu, Wykonawca będzie zobowiązany m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zapewnić taką organizację prac, aby maksymalnie skrócić okres realizacji Kontraktu; b) zapewnić oszczędne korzystanie z terenu oraz minimalne przekształcanie jego powierzchni; c) ograniczyć korzystanie i przekształcanie elementów przyrodniczych środowiska wyłącznie do zakresu jaki jest niezbędny dla prawidłowej i terminowej realizacji Kontraktu. 	Wykonawca
22	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona istniejącej szaty roślinnej i ukształtowania podłoża w granicach terenu budowy</p> <p>Wykonawca dołoży wszelkich starań dla zachowania istniejącej szaty roślinnej (drzew, krzewów i roślinności zielnej) oraz istniejącego ukształtowania podłoża w tych częściach terenu budowy, które nie są bezpośrednio związane z prowadzeniem robót (zgodnie z obowiązującą dokumentacją projektową). W tym celu ruch pojazdów i maszyn budowlanych w granicach terenu budowy należy ograniczyć jedynie do miejsc aktualnie prowadzonych lub planowanych robót budowlanych i innych prac związanych z realizacją Kontraktu, a także do wyznaczonych dróg technologicznych, placów składowych, zapleczy budowy, itp.</p> <p>Podczas budowy nie będą stosowane środki ochrony roślin (herbicydy, pestycydy) oraz jakiegokolwiek nawozy sztuczne.</p> <p>Podczas prac budowlanych nie można zniszczyć roślinności znajdującej się poza terenem objętym inwestycją.</p>	Wykonawca
23	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji inwestycji	<p>Ochrona zwierząt</p> <p>Roboty powinny być prowadzone w taki sposób, aby nie zabijać zwierząt.</p> <p>Wszelkie wykopy zabezpieczyć przed przedostawaniem się do nich zwierząt, a zwierzętom, które się do nich dostały umożliwić ich opuszczenie. Należy także zabezpieczyć ew. powstałe w miejscach prowadzenia robót i w obrębie placów budowy, zagłębienia wypełnione wodą przed przedostawaniem się do nich płazów i przystępowaniem do rozrodu w ich obrębie.</p> <p>Do prowadzenia robót nie mogą być wykorzystywane substancje, które mogłyby być letalne w stosunku do występujących zwierząt.</p>	Wykonawca

			<p>Teren budowy w nocy będzie oświetlony wyłącznie poprzez czujniki ruchu, a nie wyłączniki zmierzchowe czy inne rozwiązania oświetlające teren budowy w porze nocnej w sposób ciągły. Teren budowy po zachodzie słońca będzie mógł być oświetlany w sposób ciągły w momencie prowadzenia prac, w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Po zakończeniu prac w ciągu dnia roboczego zostanie przełączone na włączane przez czujki ruchu. Do oświetlania należy zastosować nisko montowane lampy ze światłem skierowanym w dół i o niskiej emisji promieniowania UV.</p> <p>Wszelkie otwory w drzwiach i ścianach pomieszczeń, w tym przede wszystkim otwory wentylacyjne, zostaną zasłonięte siatką zabezpieczającą, aby uniemożliwić zajmowanie tych obiektów przez nietoperze, ptaki i mniejsze ssaki.</p>	
G - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW (W TYM WARSTWY HUMUSU)				
24	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Gospodarka gruntami pochodzącymi z terenu budowy</p> <p>Grunty znajdujące się na terenie budowy (w tym masy ziemne) należy w pierwszej kolejności zagospodarować na terenie budowy. Pozostały nadmiar gruntów należy zagospodarować zgodnie z dokumentacją projektową.</p> <p>Sposób postępowania z gruntami stanowiącymi odpad należy przedstawić w Planie gospodarowania odpadami (PGO), opracowanym przez Wykonawcę i przekazanym do akceptacji JRP przed rozpoczęciem robót</p>	Wykonawca
25	Ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zebranie warstwy humusu</p> <p>Przed przystąpieniem do prac należy zdjąć urodzajną warstwę gleby (humusu) o grubości około 20-30 cm, którą należy ułożyć w przyzmy, a następnie wykorzystać do prac związanych z porządkowaniem terenu.</p> <p>Po ułożeniu w przyzmy glebę należy zabezpieczyć przed działaniem czynników atmosferycznych i innymi negatywnymi oddziaływaniami. W celu ochrony warstwy humusu z obszaru realizacji Kontraktu:</p>	Wykonawca

			<ul style="list-style-type: none"> a) przed rozpoczęciem robót budowlanych w poszczególnych częściach obszaru realizacji Kontraktu należy zebrać warstwę urodzajnej gleby (tzw. humusu), o miąższości zgodnej z obowiązującą dokumentacją projektową (warunek ten dotyczy wszystkich miejsc na obszarze realizacji Kontraktu, na których mogłoby dojść do degradacji istniejącej warstwy humusu w związku z prowadzeniem robót, ruchem i obsługą pojazdów, maszyn i urządzeń, składowaniem materiałów itp.); b) prace związane ze zdjęciem wierzchniej warstwy należy poprzedzić wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej. 	
26	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Składowanie humusu</p> <p>Zebrany humus należy składować w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zebrany humus należy składować w postaci pryzm, zlokalizowanych w miejscach w których będzie on skutecznie zabezpieczony przed degradacją (patrz też opis w pkt. c); b) szczegółową lokalizację pryzm humusu należy wyprzedzająco uzgodnić z nadzorem przyrodniczym, tak aby składowanie humusu nie powodowało degradacji siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych ani nie wpływało negatywnie na stan zdrowotny drzew i krzewów; c) składowane pryzmy humusu należy oznakować i skutecznie zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem, rozjeżdżaniem, zagęszczeniem, składowaniem materiałów budowlanych itp.; d) składowane pryzmy humusu należy utrzymywać w odpowiedniej wilgotności, w sposób umożliwiający jego ponowne wykorzystanie (m.in. należy je systematycznie zraszać, z częstotliwością zależną od warunków pogodowych). 	Wykonawca
27	Ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wykorzystanie humusu</p> <p>Składowany humus należy wykorzystać do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby w późniejszych etapach budowy.</p>	Wykonawca
H - WYMAGANIA DOTYCZĄCE REKULTYWACJI TERENU PO ZAKOŃCZENIU ROBÓT				

28	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Odtwarzanie warstwy humusu i terenów zieleni oraz uporządkowanie terenu po zakończeniu robót</p> <p>Po zakończeniu robót budowlanych należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rozebrać zaplecza budowy oraz drogi i place technologiczne, a płyty drogowe i zebrany piasek z podsypki (jeżeli dotyczy) wywieźć poza obszar realizacji Kontraktu; b) na terenach zajmowanych w związku z realizacją Kontraktu (w granicach obszaru realizacji Kontraktu) wykonać odpowiednie zabiegi agrotechniczne (spulchnianie gruntu, nawożenie itp.), przygotowujące do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby, a następnie odtworzyć warstwę urodzajną gleby (m.in. z wykorzystaniem humusu zebranego z terenu robót); c) jeśli konieczne wykonać zabiegi wspomagające odtworzenie terenów zieleni (w tym obsiewy i nasadzenia drzew lub krzewów [zgodnie z dokumentacją projektową], z wykorzystaniem najlepiej rodzimych gatunków roślin, zgodnych z lokalnymi warunkami siedliskowymi). Obsiewy należy wykonać w jak najkrótszym terminie po zakończeniu odtwarzania urodzajnej warstwy gleby, tak aby zapobiec rozwojowi chwastów na zahumusowanych powierzchniach; d) zapewnić odpowiednią pielęgnację odtwarzanych terenów zieleni; e) usunąć wszystkie pozostałe odpady oraz uporządkować obszar realizacji Kontraktu; f) uporządkować i przywrócić do właściwego stanu teren objęty pracami w wyniku m.in. ruchu maszyn, środków transportu oraz tereny przyległe do terenu prowadzonych robót. 	Wykonawca
29	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Pielęgnacja obszarów trawiastych</p> <p>Jeśli po uporządkowaniu terenu i jego obsianiu zaobserwowane zostaną w niej luki należy dosiać odpowiednią mieszankę traw w celu uzupełnienia trawnika.</p>	Wykonawca (do zakończenia realizacji danego Obiektu)
I - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIU EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ŚRODOWISKA GRUNTOWO-WODNEGO				

30	Ochrona gleby i wód, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo ludzi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa środowiska gruntowo-wodnego</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnienia takiej organizacji robót, w tym organizacji i wyposażenia terenu budowy, aby zapobiec możliwości skażenia środowiska gruntowo-wodnego na obszarze realizacji Kontraktu i w jego otoczeniu, a także zapobiec możliwości niekontrolowanego przedostawania się mas ziemnych i innych materiałów budowlanych do zbiorników wód stojących.</p>	Wykonawca
31	Ochrona gleby i wód, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo ludzi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zastosowanie materiały budowlane</p> <p>Do realizacji Kontraktu powinny być używane wyłącznie materiały budowlane i surowce spełniające obowiązujące normy w zakresie ochrony środowiska, posiadające wymagane prawem atesty oraz dopuszczone do stosowania w sposób planowany przez Wykonawcę oraz są bezpieczne dla środowiska.</p>	Wykonawca
32	Ochrona gleby i wód, ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Sprawność techniczna i przeglądy pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Do realizacji Kontraktu należy wykorzystywać wyłącznie pojazdy, maszyny i urządzenia, których stan techniczny nie zagraża występowaniu niekontrolowanych emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego (np. wycieki paliw, olejów, płynów eksploatacyjnych, smarów itp.) i powietrza (przekraczanie dozwolonych norm emisji spalin).</p>	Wykonawca
33	Ochrona gleby, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące odwadniania wykopów budowlanych</p> <p>W obrębie wykopów budowlanych należy zastosować właściwy system odwadniania, zapewniający utrzymanie wykopów bez wody stojącej.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności zawiesin w wodach wypompowywanych z wykopów, wody te należy podczyścić (np. w osadniku/odstojniku przechwytyjącym zawiesiny) przed ich odprowadzeniem do wód powierzchniowych.</p> <p>Zawiesiny z oczyszczania należy zagospodarować w sposób zgodny z ich kwalifikacją, eliminując możliwość przedostawania się do wód powierzchniowych lub gruntu albo składowania w miejscach, gdzie mogą występować podtopienia, zalania itp.</p>	Wykonawca

34	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Lokalizacja i wyposażenie miejsc gromadzenia, produkcji i przetwarzania materiałów mogących powodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego</p> <p>Miejsca gromadzenia, produkcji lub przetwarzania materiałów budowlanych (np. mas betoniarskich, prefabrykatów, kruszyw, itp.) oraz innych substancji mogących powodować zanieczyszczenie podłoża gruntowego i/lub wód powierzchniowych należy zlokalizować i wyposażyć w sposób minimalizujący ryzyko ich negatywnego oddziaływania na stan środowiska, a w szczególności ograniczający ryzyko emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Miejsca takie powinny posiadać odpowiednie zabezpieczenia przed możliwością zanieczyszczenia podłoża i wód oraz powinny być zaopatrzone w sprzęt i materiały umożliwiające bezzwłoczne usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń. Lokalizacja ww. miejsc powinna również spełniać warunki, o których mowa w poz. 11.</p>	Wykonawca
35	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wyznaczenie, oznakowanie i wyposażenie miejsc obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń, miejsc przechowywania materiałów niebezpiecznych oraz miejsc przechowywania odpadów niebezpiecznych na zapleczu budowy</p> <p>Na terenie zaplecza budowy należy wyznaczyć, oznakować i odpowiednio wyposażyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> miejsca przeznaczone do obsługi, tankowania, napraw i mycia pojazdów, maszyn i urządzeń; miejsca przeznaczone do przechowywania materiałów niebezpiecznych; miejsca przeznaczone do przechowywania odpadów niebezpiecznych. <p>Miejsca te powinny być wyposażone m.in. w środki techniczne i chemiczne do usuwania lub neutralizacji substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych.</p> <p>W miejscach tych powierzchnię terenu należy uszczelnić poprzez zastosowanie np. geomembrany i przykrycie jej płytami betonowymi.</p> <p>Wody opadowo-roztopowe z ww. miejsc nie mogą przenosić do gruntu ani do wód powierzchniowych zanieczyszczeń.</p> <p>Paliwa należy magazynować w szczelnych pojemnikach na utwardzonym podłożu.</p> <p>Miejsca tankowania sprzętu budowlanego oraz miejsca gromadzenia materiałów budowlanych należy zlokalizować poza obszarami szczególnego płytkiego występowania wód gruntowych.</p>	Wykonawca
36	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące wykonywania bieżących czynności obsługowych pojazdów, maszyn i urządzeń</p>	Wykonawca

			<p>Wykonawca będzie dokonywać bieżących przeglądów stanu pojazdów, maszyn i urządzeń oraz eliminować dostępnymi środkami organizacyjnymi możliwość przedostania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego (w tym w szczególności wystąpienia rozlewu paliw, olejów, płynów eksploatacyjnych, smarów itp.), zarówno w czasie pracy, jak i podczas obsługi, tankowania, transportu i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń.</p> <p>Bieżące czynności obsługowe pojazdów, maszyn i urządzeń wiążące się z ryzykiem zanieczyszczenia podłoża lub wód należy wykonywać wyłącznie w miejscach oddalonych od brzegów zbiorników wodnych, odpowiednio zabezpieczonych przed możliwością zanieczyszczenia podłoża i wód oraz zaopatrzonych w sprzęt i materiały umożliwiające bezwzględne usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń. W miarę możliwości czynności takie należy wykonywać przede wszystkim w wyznaczonych, oznakowanych i odpowiednio wyposażonych miejscach na terenie zaplecza budowy, o których mowa w poz. 36.</p>	
37	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące wykonywania okresowych czynności serwisowych, napraw oraz mycia pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Na terenie placu budowy nie będą podejmowane żadne prace remontowe, w tym taki jak np. wymiana oleju w pojazdach. Okresowe czynności serwisowe (m.in. wymiany olejów, płynów, wymiany zużytych części i podzespołów, itp.), naprawy oraz mycie pojazdów, maszyn i urządzeń należy wykonywać wyłącznie w wyznaczonych, oznakowanych i odpowiednio wyposażonych miejscach na terenie zaplecza budowy, o których mowa w poz. 36.</p>	Wykonawca
38	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie dostępności sorbentów w pobliżu miejsc narażonych na ryzyko emisji substancji ropopochodnych</p> <p>W miejscach narażonych na ryzyko niekontrolowanych emisji substancji ropopochodnych do podłoża i wód (w tym m.in. w miejscach wykonywania czynności obsługowych pojazdów, maszyn i urządzeń, w bazach jednostek sprzętowych, na parkingach itp.) należy zapewnić dostęp do odpowiednich ilości sorbentów, służących do likwidacji powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych.</p>	Wykonawca
39	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie dostępności do urządzeń sanitarnych</p>	Wykonawca

			Zaplecza budowy będą wyposażone w przenośne sanitariaty typu toi-toi z zapewnieniem odbioru ścieków bytowych.	
40	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Kontrole stanu podłoża w miejscach pracy i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Miejsca pracy i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń powinny być regularnie kontrolowane (w szczególności po dłuższych okresach pracy lub postoju w danej lokalizacji) w celu stwierdzenia ew. wycieków substancji mogących zanieczyścić podłoże gruntowe.</p>	Wykonawca
41	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Postępowanie w przypadku emisji zanieczyszczeń ropopochodnych</p> <p>W przypadku wystąpienia jakichkolwiek zdarzeń związanych z emisją substancji ropopochodnych do środowiska (w tym podłoża i wód) należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> natychmiast podjąć działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zanieczyszczeń, za pomocą dostępnych środków (np. sorbentów); grunty zanieczyszczone na skutek awarii bezzwłocznie usunąć, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami; w przypadku większych awarii – zastosować procedury dot. powiadamiania o sytuacjach kryzysowych. 	Wykonawca
42	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Roboty budowlane mogące zanieczyścić środowisko gruntowo-wodne</p> <p>W przypadku prowadzenia prac budowlanych mogących zanieczyścić środowisko gruntowo-wodne np. poprzez przeniesienie zanieczyszczeń, jak frakcje farb, czy pył narażony obszar należy odpowiednio zabezpieczyć np. folią oraz/lub sorbentem w zależności od potrzeb.</p>	Wykonawca
J - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA				
43	Ochrona powietrza i klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza spalinami</p> <p>W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na stan powietrza:</p> <ol style="list-style-type: none"> należy ograniczyć do minimum czas pracy silników na biegu jałowym oraz przestrzegać zasady wyłączania pojazdów, maszyn i urządzeń podczas postoju i przerw w pracy; 	Wykonawca

			<ul style="list-style-type: none"> b) roboty należy zaplanować i prowadzić w sposób pozwalający na zminimalizowanie wykorzystywania sprzętu budowlanego i środków transportu; c) należy stosować wyłącznie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia z wymaganymi atestami, nie powodujące przekroczeń dozwolonych norm emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego; d) należy zapewnić miejsce swobodnego wykonywania manewrów pojazdów, w postaci placów; e) należy ograniczyć ruch pojazdów, maszyn i urządzeń do niezbędnego minimum, a także ograniczyć prędkość ruchu pojazdów na terenie budowy. 	
44	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie pylenia z placu budowy i dróg</p> <p>W trakcie prowadzonych prac budowlanych należy ograniczyć emisję pyłów poprzez zachowanie wysokiej kultury robót, w tym w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) systematyczne porządkowanie placu budowy; b) zastosowanie niezbędnych środków technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję pyłów z terenu budowy, w tym z miejsc składowania materiałów budowlanych oraz spod kół pojazdów i maszyn; c) magazynowanie materiałów sypkich w miejscach osłoniętych od wiatru oraz (o ile to możliwe) w opakowaniach fabrycznych, a w razie potrzeby okrywanie ww. materiałów plandekami, itp.; d) wstrzymanie prac lub prowadzenie zraszanie wodą dróg, placów i innych powierzchni gruntowych powodujących pylenie w okresach suchych i wietrznych; e) ograniczanie prędkości pojazdów na drogach powodujących pylenie (zwł. w okresach suchych); f) stosowanie szczelnych plandek na samochodach przewożących materiały mogące powodować pylenie podczas transportu; g) magazynowanie materiałów mogących powodować pylenie, w sposób uniemożliwiający ich rozmywanie i rozwiewanie; h) czyszczenie kół pojazdów przed wyjazdem na drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu; i) usuwanie powstałych zanieczyszczeń z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych; <p>odpowiednie zabezpieczenie miejsc robót powodujących pylenie m.in. poprzez założenie siatek na rusztowanie, a także odpowiednie zabezpieczenie gruntu.</p>	Wykonawca

45	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zakaz palenia ognisk i spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.</p> <p>Na obszarze realizacji Kontraktu zabrania się palenia ognisk oraz spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.</p>	Wykonawca
K - WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA EMISJI HAŁASU				
46	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie prac do pory dziennej</p> <p>W otoczeniu terenów i budynków podlegających ochronie akustycznej prace budowlane oraz transport materiałów budowlanych należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj. od godziny 6:00 do 22:00.</p>	Wykonawca
47	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie hałasu pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy wykorzystywać jedynie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia, o emisji dźwięku (mocy akustycznej) zgodnej z obowiązującymi przepisami oraz niepowodującej przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu.</p> <p>W przypadku stwierdzenia niesprawnych pojazdów, maszyn i urządzeń, mogących powodować podwyższony poziom hałasu w ich otoczeniu, należy niezwłocznie zastępować je sprawnymi.</p> <p>Stosować jak najmniej uciążliwe pod względem akustycznym technologie prowadzenia robót budowlanych, zachować dobrą organizację pracy, prawidłową eksploatację sprzętu i utrzymywać go w należytych stanie technicznym.</p>	Wykonawca
L - WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI				
48	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Sporządzenie Planu gospodarowania odpadami (PGO)</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca jako wytwórca odpadów sporządzi i przedstawi do akceptacji JRP Plan gospodarowania odpadami, określający sposoby postępowania z odpadami</p>	Wykonawca

			przewidywanymi do wytworzenia w trakcie prowadzenia robót oraz uwzględniający m.in. warunki w zakresie postępowania z odpadami zawarte w PZŚ	
49	Ochrona gleb, wód, powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ogólne zasady postępowania z odpadami</p> <p>Odpady powstające podczas realizacji Kontraktu należy segregować i magazynować selektywnie w szczelnych pojemnikach, kontenerach lub w wydzielonych i przystosowanych do tego celu zadaszonych miejscach, na utwardzonym podłożu, w warunkach zapobiegających pyleniu i rozwiewaniu frakcji lekkich oraz ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko. Należy zapewnić sukcesywny odbiór odpadów przez podmioty uprawnione do dalszego ich zagospodarowania.</p> <p>Zabrania się magazynowania odpadów i lokalizacji miejsc zaplecza budowy w miejscach płytkiego występowania wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, a także stanowiskach roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie prawnej.</p>	Wykonawca
50	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi</p> <p>Odpady niebezpieczne należy segregować i magazynować odrębnie w wyznaczonych szczelnych pojemnikach ustawionych na uszczelnionym, utwardzonym, oznakowanym i zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich terenie, do czasu ich przekazania podmiotom uprawnionym do dalszego zagospodarowania takich odpadów.</p>	Wykonawca
51	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania ze ściekami socjalno-bytowymi</p> <p>Ścieki socjalno-bytowe należy gromadzić na zapleczu budowy (utwardzonym) w szczelnych bezodpływowych zbiornikach, których zawartość będzie przekazywana podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na ich zagospodarowanie.</p>	Wykonawca
52	Ochrona gleb, wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania z odpadami związanych z naprawami i konserwacją sprzętu</p> <p>Nie można na terenie budowy magazynować jakichkolwiek odpadów związanych z naprawami i konserwacją sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych do robót budowlanych. Wszelkie naprawy maszyn i obsługa serwisowa powinna być prowadzona przez specjalistyczne firmy lub osoby upoważnione do tych prac przez producenta (autoryzowany serwis). Powstające podczas</p>	Wykonawca

			tego typu prac odpady (m.in. uszkodzone części, uszczelki, filtry, pojemniki po smarach i płynach, przepracowane oleje, płyny itd.) będą odbierane przez wykonawców napraw czy serwisów i nie będą składowane na terenie budowy. Powinny one być następnie zagospodarowane zgodnie przepisami.	
M - WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA LUDZI				
53	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Opracowanie dokumentów związanych z bezpieczeństwem na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>Na obszarze realizacji Kontraktu należy utrzymywać porządek i zapewnić właściwą organizację robót. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje oraz uzyska akceptację JRP dla następujących dokumentów związanych z bezpieczeństwem na terenie budowy (opisanych w tekście PZŚ):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Projekt organizacji placu budowy (zawarty w BIOZ); b) Plan gospodarki odpadami (PGO – patrz też poz. 49); c) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Plan BIOZ). 	Wykonawca
54	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wdrożenie wytycznych dotyczących wymagań bezpieczeństwa pracy</p> <p>Wykonawca zapewni realizację szczegółowych wytycznych dotyczących wymagań bezpieczeństwa pracy, m.in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zagospodarowania terenu budowy, w tym stref niebezpiecznych; b) składowania i transportu; c) instalacji i urządzeń elektroenergetycznych; d) maszyn i urządzeń technicznych; e) prac na wysokości; f) prac ziemnych; g) wybranych prac remontowych i rozbiórkowych. <p>zawartych w obowiązujących przepisach prawnych.</p>	Wykonawca
55	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	Warunki bezpiecznego składowania materiałów budowlanych	Wykonawca

			Materiały wykorzystywane do prac budowlanych należy składować w sposób zabezpieczający je przed zniszczeniem i w sposób niezagrażający bezpieczeństwu ludzi i mienia, wykluczający wywrócenie, zsuniecie lub spadek wyrobów, urządzeń, maszyn i innego sprzętu	
56	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie warunków higienicznych</p> <p>W obszarze realizacji Kontraktu należy zapewnić niezbędną liczbę toalet przenośnych oraz zapewnić korzystanie z nich przez pracowników.</p>	Wykonawca
N - WYMAGANIA DOTYCZĄCE NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA				
57	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady powiadamiania o sytuacjach kryzysowych</p> <p>W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej (innej niż powódź), wypadku, większej awarii itp., Wykonawca zobowiązany jest podjąć następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) bezwzględnie powiadomić odpowiednie służby (Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, Policja itp.); b) do czasu przyjazdu odpowiednich służb wykonywać niezbędne czynności ograniczające ryzyko strat w personelu, majątku i środowisku (w miarę możliwości uzgodnione z odpowiednimi służbami); c) powiadomić JRP; d) po przyjeździe odpowiednich służb postępować ściśle według ich zaleceń i instrukcji. 	Wykonawca
58	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania z niewybuchami lub niewypałami</p> <p>W przypadku znalezienia niewybuchu lub niewypału Wykonawca:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) natychmiast przerwie prace w danym miejscu; b) zapewni ewakuację pracowników ze strefy zagrożonej wybuchem; c) niezwłocznie powiadomi licencjonowaną jednostkę saperską i Policję, a następnie będzie postępować zgodnie z uzyskanymi od nich zaleceniami; d) powiadomi JRP. <p>Kategorycznie nie wolno znalezionych niewybuchów lub niewypałów podnosić, odkopywać, zakopywać, przenosić, wrzucać do ognia lub wody itp.</p>	Wykonawca

O - WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZABYTKÓW KULTURY				
59	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ujawnione stanowiska archeologiczne</p> <p>W lokalizacjach, gdzie prace prowadzone będą w obrębie ujawnionych stanowisk archeologicznych, przed rozpoczęciem robót Wykonawca zapewni wykonanie wszystkich niezbędnych badań archeologicznych, wykonywanych przez wykwalifikowaną do tego osobę. Badania te zapewnią odpowiednie zabezpieczenie i usunięcie cennych przedmiotów i innych elementów substancji zabytkowej z obszaru robót i umożliwią wykonanie właściwych prac.</p>	Wykonawca
60	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w przypadku odkrycia zabytków ruchomych lub stanowisk archeologicznych</p> <p>Jeżeli w trakcie prowadzenia robót zostanie odkryty przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie lub pewność, iż może on stanowić zabytek lub ma wartość historyczną, Wykonawca ma obowiązek:</p> <ol style="list-style-type: none"> wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte przedmioty oraz zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce odkrycia; niezwłocznie zawiadomić nadzór przyrodniczy Wykonawcy; niezwłocznie zawiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego terytorialnie wójta lub burmistrza. Wykonawca jednocześnie powiadamia w powyższym zakresie JRP; umożliwić i zapewnić przeprowadzenie działań dokumentacyjnych, badań archeologicznych i innych niezbędnych działań wskazanych przez organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie przedmiotów i innej substancji zabytkowej; w przypadku zabytków nieruchomości, po zakończeniu opisanych w pkt. d. działań należy zrealizować wytyczne i inne działania określone przez organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie przedmiotów i innej substancji zabytkowej. 	Wykonawca
P - WYMAGANIA DOTYCZĄCE WDRAŻANIA I RAPORTOWANIA PZŚ				

61	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wyznaczenie Koordynatora ds. PZŚ w zespole Wykonawcy</p> <p>W zespole Wykonawcy zostanie wyznaczona osoba koordynująca i nadzorująca działania związane z realizacją PZŚ. Do obowiązków tej osoby będzie należeć m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wdrażaniem poszczególnych warunków PZŚ w kolejnych etapach realizacji Kontraktu; b) bieżące monitorowanie stanu wdrażania poszczególnych warunków z Załącznika 1 i 2 do PZŚ na obszarze realizacji Kontraktu; c) bieżące informowanie kierownictwa zespołu Wykonawcy o obowiązkach wynikających z PZŚ na danym etapie robót, a także o problemach w zakresie realizacji PZŚ; d) współpraca z pozostałą częścią zespołu Wykonawcy w zakresie zapewnienia realizacji PZŚ; e) sporządzanie sprawozdań oraz raportów dla JRP (m.in. raport rozpoczęcia, miesięczny, kwartalny, ad-hoc, końcowy); f) współpraca z osobami odpowiedzialnymi za wdrożenie PZŚ w zespole JRP. <p>Osoba wyznaczona do ww. funkcji wymaga akceptacji JRP.</p>	Wykonawca
62	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Nadzór przyrodniczy</p> <p>Z uwagi na niewielki obszar prac związanych z Kontraktem oraz brak przyrodniczo cennych siedlisk i gatunków (rozpoznanie wykonano na potrzeby Raportów o oddziaływaniu na środowiska dla modernizacji/budowy stacji radarowej), Wykonawca na czas przygotowania i realizacji robót, nie będzie zatrudniać zespołu przyrodników odpowiedzialnych za stały nadzór przyrodniczy budowy.</p> <p>Funkcje nadzoru przyrodniczego pełnić będzie, posiadający odpowiednią wiedzę, Koordynator ds. PZŚ. Działania nadzoru przyrodniczego będą prowadzone zgodnie obowiązującymi przepisami i dobrymi praktykami pod nadzorem przedstawiciela JRP.</p>	Wykonawca
63	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Obowiązki Koordynatora ds. PZŚ jako nadzoru przyrodniczego</p> <p>Nadzór przyrodniczy będzie zaangażowany w realizację działań łagodzących dotyczących ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, określonych w niniejszym PZŚ. Nadzór przyrodniczy w okresie realizacji inwestycji winien w szczególności:</p>	Wykonawca

			<ul style="list-style-type: none"> a) sprawdzać aktualny stan siedlisk i populacji wybranych gatunków w pasie inwestycji oraz w buforze po ok. 50 m po obu stronach wytyczonego pasa wałów przeciwpowodziowych, b) monitorować i określać wpływ inwestycji na stan populacji gatunków chronionych i zajmowanych przez nie siedlisk oraz stan innych komponentów środowiska; c) weryfikować metodykę prowadzonych prac budowlanych i ich wpływ na podlegające ochronie gatunki i siedliska przyrodnicze i inne komponenty środowiska; d) bezzwłocznie reagować w przypadku stwierdzenia obserwowanego lub wysoce prawdopodobnego negatywnego wpływu prac na gatunki i siedliska podlegające ochronie; e) wskazywać konieczność i sposoby wykonywania działań minimalizujących straty w środowisku przyrodniczym; f) kontrolować i określać skuteczność podejmowanych działań minimalizujących; g) w wypadku sytuacji, wymagających dodatkowej opinii specjalisty np. dendrologa, ornitologa osoba prowadząca nadzór przyrodniczy (w tym wypadku Koordynator ds. PZŚ) jest odpowiedzialna za zatrudnienie odpowiedniego specjalisty na potrzeby konsultacji. 	
64	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przeszkolenie kadry Wykonawcy w zakresie realizacji PZŚ</p> <p>Wykonawca zobowiązany jest przeszkolić swoją kadrę kierowniczą oraz inżyniersko-techniczną z zasad i sposobów realizacji tych warunków PZŚ, które – zgodnie z Załącznikiem 1 i 2 do PZŚ – przypisane są do Wykonawcy.</p> <p>Szkolenia te należy zakończyć sprawdzianem wiedzy uczestników. W raportach miesięcznych przedkładanych do JRP Wykonawca będzie przekazywał informację na temat stanu przeszkolenia personelu Wykonawcy w zakresie warunków PZŚ w bieżącym okresie sprawozdawczym.</p>	Wykonawca
65	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Raportowanie stanu realizacji PZŚ</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca będzie przedkładał JRP comiesięczne raporty z realizacji warunków określonych w PZŚ (w formie listy sprawdzającej wraz z niezbędnymi załącznikami, w tym ze sprawozdaniami z realizacji nadzoru przyrodniczego) oraz będzie uwzględniał opis stanu wdrażania PZŚ w comiesięcznych Raportach o Postępie Prac.</p> <p>Szablon ww. raportów (listy sprawdzającej) zostanie opracowany przez Wykonawcę i przedłożony do akceptacji JRP.</p>	Wykonawca

			W zależności od okoliczności, JRP może zażądać od Wykonawcy przedstawiania dodatkowych raportów, dotyczących m.in. zaistniałych sytuacji kryzysowych, wypadków, realizacji wybranych pozycji PZŚ i in.	
66	Wdrożenie i raportowanie PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Omawianie wdrażania PZŚ podczas spotkań roboczych i Rad Budowy</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu odbywać się będą comiesięczne spotkania przedstawicieli JRP i Wykonawcy poświęcone omówieniu i kontroli wdrażania działań łagodzących i monitoringowych określonych w PZŚ.</p> <p>Ze spotkań tych sporządzane będą notatki/protokoły, załączane do comiesięcznych raportów, o których mowa w poz. 66. Niezależnie od powyższego, aktualne wymagania i problemy związane z wdrażaniem PZŚ będą omawiane podczas wszystkich Rad Budowy oraz uwzględniane w notatkach/protokołach z Rad Budowy.</p>	Wykonawca
R – POZOSTAŁE WYMAGANIA Z ZAKRESU ES				
67	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Obowiązek przestrzegania wymagań i warunków w zakresie ES</p> <p>Wykonawca ma obowiązek stosować i przestrzegać wszystkich wymagań i warunków w zakresie polityk ES (dotyczących zagadnień środowiskowych, społecznych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy) określonych w dokumentach Kontraktu, w Politykach Operacyjnych i Procedurach Banku Światowego dotyczących ochrony środowiska i spraw społecznych, w Wytycznych Banku Światowego dot. Ochrony Środowiska, Ochrony Zdrowia i Zasad Bezpieczeństwa (EHS Guidelines), a także wynikających z obowiązujących w Polsce przepisów aktów prawnych (w tym Kodeksu Pracy, Prawa Budowlanego i in.).</p> <p>Wymagania i warunki w zakresie ES określone ww. źródłach wobec Wykonawcy i jego personelu (niezależnie od prawnej formy współpracy) obowiązują również, w zakresie odpowiednim do aktualnej sytuacji, podwykonawców Wykonawcy oraz ich personel i podwykonawców.</p>	Wykonawca
68	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie wypadków przy pracy</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu (w tym warunki prowadzenia robót), aby nie dopuścić do wypadków z udziałem jakichkolwiek osób związanych z</p>	Wykonawca

			<p>realizacją Kontraktu (w tym m.in. personelu Wykonawcy, JRP, Inwestora, BKP, podwykonawców, dostawców i in.) oraz osób postronnych.</p> <p>W przypadku zaistnienia wypadku Wykonawca bezzwłocznie zapewni właściwe postępowanie z osobami poszkodowanymi, powiadomi i umożliwi dojazd odpowiednich służb oraz zabezpieczy miejsce zdarzenia w sposób zapewniający bezpieczeństwo ww. służb i innych osób mogących znajdować się w rejonie miejsca zdarzenia.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje JRP o wszystkich zdarzeniach wypadkowych i potencjalnie wypadkowych mających związek z realizacją Kontraktu (zarówno na terenie budowy, jak i w jakichkolwiek innych miejscach), zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu.</p>	
69	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie specjalisty ds. BHP w zespole Wykonawcy</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zobowiązany będzie do zapewnienia nadzoru BHP, którego zadaniem będzie czuwanie nad przestrzeganiem zasad dotyczących BHP określonych w dokumentach Kontraktu oraz w obowiązujących przepisach prawa krajowego. Kwalifikacje osoby odpowiedzialnej za nadzór BHP muszą być zgodne z polskimi przepisami prawa pracy.</p>	Wykonawca
70	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa osób w zakresie molestowania seksualnego i mobbingu</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu, aby nie dopuścić do przypadków molestowania seksualnego lub mobbingu w stosunku do personelu Wykonawcy i podwykonawców, jakichkolwiek innych osób związanych z realizacją Kontraktu oraz jakichkolwiek osób postronnych.</p> <p>W razie zaistnienia ww. przypadków molestowania seksualnego lub mobbingu, Wykonawca podejmie działania w celu natychmiastowego zakończenia ww. zachowań, a następnie bezzwłocznie wyciągnie wszelkie przewidziane prawem oraz wewnętrznymi regulaminami firmy konsekwencje wobec ich sprawców oraz udzieli ofiarom tych zachowań wszelkiej niezbędnej pomocy i wsparcia, w zakresie odpowiednim do zaistniałej sytuacji.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje JRP o wszystkich przypadkach molestowania seksualnego lub mobbingu, zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu.</p>	Wykonawca

71	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne na rzecz zapobiegania przypadkom molestowania seksualnego i/lub mobbingu</p> <p>Wykonawca przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości personelu Wykonawcy w zakresie przeciwdziałania przypadkom molestowania seksualnego i mobbingu. Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu realizacji robót budowlanych, nie rzadziej niż raz na 2 miesiące. Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających dotyczących tematyki molestowania seksualnego i mobbingu.</p>	Wykonawca
72	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie odpowiednich warunków pracy i płacy personelu</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić personelowi związanemu z realizacją Kontraktu warunki pracy i płacy w pełni zgodne obowiązującymi w Polsce przepisami prawa pracy (w szczególności Kodeksu Pracy), w tym m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> Wykonawca zapewni równouprawnienie w wynagrodzeniu dla pracowników wykonujących tą samą pracę, nie biorąc pod uwagę płci, orientacji seksualnej ani wieku; osoby zatrudnione na Kontrakcie nie będą prześladowane lub dyskryminowane ze względu na płeć, orientację seksualną oraz wiek; Wykonawca stosownie do możliwości i warunków oraz polskich przepisów Kodeksu Pracy zaspokoi bytowe i socjalne potrzeby pracowników w miejscu pracy; Wykonawca jest zobowiązany ułatwić pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych. 	Wykonawca
73	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne w zakresie składania skarg na warunki pracy i płacy</p> <p>Wykonawca poinformuje wszystkie osoby zatrudnione w związku z realizacją Kontraktu o możliwości składania skarg na warunki pracy i płacy oraz opracuje i doręczy tym osobom ulotkę informacyjną z niezbędnymi informacjami dotyczącymi zgłaszania skarg i wniosków, w której m.in. zapewni o braku reperkusji dla osoby zgłaszającej problem.</p>	Wykonawca
74	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady profilaktyki chorób zakaźnych (w tym chorób typu HIV/AIDS oraz chorób powodowanych przez koronawirusy)</p> <p>Wykonawca wdroży program podnoszenia świadomości w zakresie zapobiegania chorobom przenoszonym drogą płciową (w tym HIV/AIDS) oraz innym chorobom zakaźnym (w tym</p>	Wykonawca

			powodowanym przez koronawirusy) oraz podjęcie wszelkie inne środki, aby zmniejszyć ryzyko przenoszenia się chorób zakaźnych wśród personelu Wykonawcy oraz wśród społeczności lokalnej. Działania te należy wykonywać zgodnie ze szczegółowymi warunkami, jakie zostały określone w Dokumentach Przetargowych Kontraktu.	
75	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w przypadku obowiązywania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego</p> <p>W przypadku obowiązywania w okresie realizacji Kontraktu stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego Wykonawca zobowiązany jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zapewnić osobom przebywającym na terenie budowy niezbędne środki ostrożności w celu zachowania zdrowia i bezpieczeństwa osób związanych z realizacją Kontraktu, w zakresie opisanym w Warunkach Kontraktu, w szczególności w zakresie wprowadzenia odpowiednich środków w celu uniknięcia lub zminimalizowania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, w tym środków mających na celu uniknięcie lub minimalizację przenoszenia chorób zakaźnych; b) wyznaczyć osobę odpowiedzialną na Kontrakcie za sprawy związane z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w okresie epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego; c) wdrażać odpowiednie zalecenia Banku Światowego oraz służb sanitarnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; d) współpracować z JRP, a w szczególności przekazywać bieżące informacje dotyczące podjętych lub zaplanowanych środków ostrożności (w tym w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia terenu budowy przed dostępem osób nieupoważnionych, wprowadzonych procedur i odpowiedniej aktualizacji dokumentów, w szczególności Planu BIOZ); e) zorganizować akcję informacyjną (np. w formie umieszczonych na terenie budowy plakatów oraz instrukcji) dotyczącą sposobów rozprzestrzeniania się wirusa, objawów i oznak zakażenia, sposobów ochrony (w tym m.in. regularnego mycia rąk); 	Wykonawca
S – WYMAGANIA DOTYCZĄCE OKRESU EKSPLOATACJI				
76	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Sprawność techniczna i przeglądy pojazdów</p> <p>Do wizyt serwisowych należy wykorzystywać wyłącznie pojazdy, maszyny i urządzenia, których stan techniczny nie zagraża występowaniu niekontrolowanych emisji zanieczyszczeń do</p>	Inwestor

			środowiska gruntowo-wodnego (np. wycieki paliw, olejów, płynów eksploatacyjnych, smarów itp.) i powietrza (przekraczanie dozwolonych norm emisji spalin).	
77	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie dostępności sorbentów w pobliżu miejsc narażonych na ryzyko emisji substancji ropopochodnych</p> <p>W miejscach narażonych na ryzyko niekontrolowanych emisji substancji ropopochodnych do podłoża i wód (w szczególności przy agregacie prądotwórczym) należy zapewnić dostęp do odpowiednich ilości sorbentów, służących do likwidacji powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych.</p> <p>Dodatkowo agregat powinien być zabezpieczony przez wannę wychwytową o pojemności zapewniającej wyłapanie całej zawartości zbiornika agregatu w wypadku awarii.</p>	Inwestor
78	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Postępowanie w przypadku emisji zanieczyszczeń ropopochodnych</p> <p>W przypadku wystąpienia jakichkolwiek zdarzeń związanych z emisją substancji ropopochodnych do środowiska (w tym podłoża i wód) należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> natychmiast podjąć działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zanieczyszczeń, za pomocą dostępnych środków (np. sorbentów); grunty zanieczyszczone na skutek awarii bezzwłocznie usunąć, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami; <p>w przypadku większych awarii – zastosować procedury dot. powiadamiania o sytuacjach kryzysowych.</p>	Inwestor
79	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód, bezpieczeństwo i higiena ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie dostępności do urządzeń sanitarnych</p> <p>Stacje radarowe będą wyposażone co najmniej w przenośne sanitariaty typu toi-toi z zapewnieniem odbioru ścieków bytowych, jeśli na stacji niedostępny jest zwykły sanitariat.</p>	Inwestor
80	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania ze ściekami socjalno-bytowymi</p>	Inwestor

			Ścieki socjalno-bytowe należy gromadzić w szczelnych bezodpływowych zbiornikach (szambach) lub w toalecie typu toi-toi, których zawartość będzie przekazywana podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na ich zagospodarowanie.	
81	Okres eksploatacji, ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza spalinami</p> <p>W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na stan powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) należy ograniczyć do minimum czas pracy silników na biegu jałowym oraz przestrzegać zasady wyłączania pojazdów podczas postoju, a maszyn i urządzeń podczas przerw w pracy; b) należy stosować wyłącznie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia z wymaganymi atestami, nie powodujące przekroczeń dozwolonych norm emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego. 	Inwestor
82	Okres eksploatacji, ochrona przed hałasem	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie hałasu</p> <p>Należy wykorzystywać jedynie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia, o emisji dźwięku (mocy akustycznej) zgodnej z obowiązującymi przepisami oraz niepowodującej przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu.</p> <p>W otoczeniu terenów i budynków podlegających ochronie akustycznej prace serwisowe mogące generować istotny hałas np. prace konserwacyjne agregatu prądotwórczego, należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj. od godziny 6:00 do 22:00.</p>	Inwestor
83	Okres eksploatacji, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona zwierząt</p> <p>Teren stacji radarowej w nocy będzie oświetlony wyłącznie poprzez czujniki ruchu, a nie wyłączniki zmierzchowe czy inne rozwiązania oświetlające w porze nocnej w sposób ciągły. Do oświetlania należy zastosować nisko montowane lampy ze światłem skierowanym w dół i o niskiej emisji promieniowania UV.</p>	Inwestor
84	Okres eksploatacji, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Pielęgnacja obszarów trawiastych</p> <p>Pielęgnowanie obszarów trawiastych w pierwszym sezonie wegetacyjnym po ich założeniu polega na:</p>	Inwestor

			<p>a) dosiewaniu nasion.</p> <p>b) koszeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pierwsze koszenie powinno być przeprowadzone, gdy trawa osiągnie wysokość około 10 cm i winna być skoszona na wysokość 6 cm, • następne koszenia winny się odbywać w takich odstępach czasu, aby wysokość trawy nie przekraczała wysokości 15 cm, • ostatnie, przedzimowe koszenie trawników powinno być wykonane z 1-miesięcznym wyprzedzeniem spodziewanego nastania mrozów (dla warunków klimatycznych Polski można przyjąć pierwszą połowę października), • po każdym koszeniu ze wszystkich powierzchni należy usunąć ściętą trawę, a zebrane siano należy składować poza terenem budowy. <p>utrzymywaniu odpowiedniej wilgotności gleby. Koszenie obszarów trawiastych w kolejnych sezonach wegetacyjnych należy przeprowadzać z częstotnością 2 razy na rok.</p>	
85	Okres eksploatacji, ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ogólne zasady postępowania z odpadami</p> <p>Odpady powstające podczas pracy stacji radarowej należy segregować i magazynować selektywnie w szczelnych pojemnikach lub kontenerach. Należy zapewnić sukcesywny odbiór odpadów przez podmioty uprawnione do dalszego ich zagospodarowania.</p> <p>Zabrania się magazynowania odpadów w miejscach płytkiego występowania wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, a także stanowiskach roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie prawnej.</p>	Inwestor